

Čís. 1590.

Ponocný, konající službu jen po několik hodin denně, není plně a trvale zaměstnán ve smyslu § 3 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv I 27/22.)

Ponocný domáhal se na obci žalobou určení, že jest mu započítati do výslužného službu, již konal obci od 29. března 1901 do 31. prosince 1910. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, maje za to, že službu ponocného, trvajíc v létě od 23 hodiny do 3 hodin ráno a v zimě od 22 hodiny do 4 hodin ráno, jest považovati za plně a trvalé zaměstnání ve smyslu zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920. Odvolací soud žalobu zamítl, vycházeje z názoru opačného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po stránce hmotného práva není nárok žalobní odůvodněn zákonem ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. Nárok, by žalobci započtena byla do výslužného doba svrchu uvedená, byl by odůvodněn, kdyby žalobce od 29. března 1901 do 31. prosince 1910 byl býval u žalované obce plně a trvale zaměstnán, takže jeho služba byla stálým a výhradním jeho povoláním. Žalobce byl po celou tu dobu zaměstnán u žalované obce jako ponocný. Služba jeho trvala v létě 4 hodiny (od 23 do 3), v zimě 6 hodin (od 22 do 4 hod.). Službu trvajíc denně průměrně 5 hodin, připadajících na noční dobu, nelze uznati za plně zaměstnání a výhradné povolání, neboť žalobci zbývala i po odečtení času nutného k odpočinku zejména v létě takřka celá doba denní. Žalobce přednesl sice, že mu později (nějaký čas po 29. březnu 1901) svěřen byl dozor nad metaři a od případu k případu doprava hnanců, neuvedl však, kolik času tyto práce vyžadovaly, a zda žalobce je konal trvale po celou dobu, po kterou sloužil obci jako ponocný. I v dovolání klade žalobce důraz jedině na to, že v uvedené době zaměstnán byl trvale a plně jako ponocný, a bylo proto rozhodnutí jedině o tom, zdali tato služba vyhovuje požadavkům § 3 cit. zák. Uvedená vedlejší zaměstnání v úvahu přijíti nemohla, ježto žalobce omezil přednes svůj na tvrzení, že práce ty konal. Jinak by bylo, kdyby žalobce byl tvrdil a prokázal, že po celou dobu pro spor rozhodnou byl zaměstnán u obce nejen jako ponocný, nýbrž i uvedenými pracemi tak, že úhrnná doba jeho každodenní práce vyhovovala požadavkům § 3 uved. zák., zejména i druhé věty jeho. Skutkový přednes žalobcův sám o sobě nedostačoval k tomu, by bylo možno vzíti jeho službu ponocenskou i ve spojení s dalšími pracemi za plně zaměstnání a výhradné povolání podle § 3 cit. zák.

Čís. 1591.

Rezpoctem (§ 1170 a) obč. zák.) rozumí se zevrubné vypočtení nákladů, jichž bude zhotovení díla asi vyžadovati.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv I 43/22.)

Žalobce provedl žalované firmě práce instalační. Písemný rozpočet nebyl podán, žalobce pouze sdělil zástupci žalované, že práce budou stát asi 4000 K, načež mu zástupce žalované odvětil, že náklad nesmí dosáhnouti peníze dvojnásobného. Na účet za práci, znějící na 7729 K zaplatila žalovaná 4000 K, takže byl žalobce co do zbytku nucen žalovati. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že mezi stranami ujednán byl rozpočet a že žalobce není oprávněn, požadovati další odměny, ježto nejsou splněny podmínky § 1170 a) druhý odstavec obč. zák. Odvolací soud žalobě vyhověl, vycházející z názoru, že tu nebylo rozpočtu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce byla věc odvolacím soudem posouzena zcela správně. Rozpočtem rozumí se, jak plyne již z etymologického významu slova, zevrubné vypočtení nákladů, jichž bude zhotovení díla asi vyžadovati. Tak se slovu rozpočet rozumí v životě a tak mu rozumí i zákon, neboť v důvodové zprávě k § 1170 a) obč. zák. vysvětluje se pojem rozpočtu slovy »jednotné sazby jako podklad vypočtení úhrnku«. Jelikož žalobkyně dle zjištění nižších soudů nepodala žalované zevrubného výpočtu, nýbrž jí sdělila pouze sumu rozpočetní, jak se jevila dle jejího odhadu, nelze věc posuzovati podle ustanovení § 1170 a) obč. zák. Odvolací soud dovedl též ze zjištěných okolností zcela správně, že peněz 4000 K nebyl ujednán jako úhrnková náhrada za zhotovení díla. To plyne nepochybně z výroku žalované strany, že věc nesmí přijíti na dvakrát tolik, a z výroku svědka H-a, že bude pak zaslán zevrubný účet, který bude lze přezkoumati. Bezpodstatná jest námitka žalované, že byla žalobkyní uvedena v omyl o výši potřebného nákladu. Jestliže se žalovaná spoléhala na to, že nebude překročena celková výše nákladu, jí nezávazně podle odhadu žalobkyní sdělená, šlo by tu pouze o mylnou pohnutku a takový omyl neměl by v příčině platnosti smlouvy žádného účinku (§ 901 obč. zák.). Ostatně by musela žalobkyně, chtěla-li by odporovati smlouvě pro omyl, býti ochotna, vrátiti, co obdržela ze smlouvy ku svému užítku. Toho však žalovaná učiniti nechce, nýbrž chce jen snížití přiměřenou mzdu, což jest nepřípustno, odporuje-li se smlouvě pro omyl. O ručení žalobkyně za posudek o výši nákladu podle § 1299 obč. zák. nemůže býti řeči, jelikož žalovaná neutrpěla škody, obdrževši dílo řádně zhotovené za přiměřenou cenu. Mimo to žalovaná neuplatňovala v první stolici žádné škody a nároku na náhradu nijak neopodstatnila.

Čís. 1592.

Zaměstnanec, jemuž příslušel služební šat, nemůže se domáhat náhrady za to, že se mu šatu nedostalo, leč že nosil ve službě vlastní šaty, nikoliv šat vojenský.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv I 226/22.)